

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 682/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Balalovou, Ružová dolina 10, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Co/15/2022-153 z 31. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. novembra 2022 doručená ústavná sťažnosť, ktorou sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie, priznať jej finančné zadosťučinenie 1 500 eur a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo 4. júna 2021 zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala náhrady nemajetkovej ujmy 3 000 eur spôsobenej nesprávnym úradným postupom v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 19C/157/2011, spočívajúcim v priet'ahoch, ktoré konštatoval nálezom aj ústavný súd (IV. ÚS 441/2018). V priet'ahmi poznačenom konaní od roku 2012 konala a rozhodovala ako zákonný samosudca aj JUDr. Zuzana Kučerová.

3. O odvolaní sťažovateľky proti uvedenému rozsudku konal a rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a JUDr. Zuzany Kučerovej.

III.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka je toho názoru, že o jej odvolaní proti rozsudku okresného súdu zo 4. júna 2021 nemal konať a rozhodovať senát krajského súdu v zložení, ktorého súčasťou bola aj JUDr. Zuzana Kučerová, pretože základ nároku na náhradu škody posudzovaný v odvolacom konaní vychádza z konania, kde predtým v pozícii zákonného sudcu na súde prvej inštancie konala a rozhodovala ako samosudca práve menovaná sudkyňa, ktorá je aktuálne členom senátu krajského súdu. Takto bolo sťažovateľke odopreté právo na zákonného sudcu, ktorý spĺňa atribúty nestrannosti a nezávislosti.

5. Sťažovateľka nemohla namietať zloženie senátu krajského súdu 10Co, keďže nemala vedomosť o tom, ktorý senát bude o jej odvolaní konať a rozhodovať, a vôbec nepredpokladala, že členom odvolacieho senátu bude JUDr. Zuzana Kučerová, ktorá konala ako samosudca v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu a sťažovateľke vznikla nemajetková ujma.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd v súvislosti s námietkami sťažovateľky poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porovnaj I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04).

7. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 Civilného sporového poriadku). Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

8. Podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavná sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

9. Podľa § 420 písm. e) Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

10. Ak sťažovateľka porušenie svojich označených základných práv odvíja od skutkového zistenia, že v senáte krajského súdu ako súdu odvolacieho o jej odvolaní proti zamietnutiu žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej priet'ahmi konala a rozhodovala sudkyňa, ktorá sa v minulosti na priet'ahovom postupe podieľala, a preto je ako členka senátu odvolacieho súdu vylúčená, potom sa po doručení napadnutého rozsudku krajského súdu a nadobudnutí predmetného poznatku mohla domáhať ochrany týchto základných práv podaním dovolania podľa citovaného § 420 písm. e) Civilného sporového poriadku. Sťažovateľka však netvrdí ani nepreukazuje, že by takéto dovolanie podala.

11. Ústavný súd z uvedených dôvodov ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

12. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky prednesenými v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého rozsudku, vrátenie veci na ďalšie konanie, finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2022

Peter Straka
predseda senátu